ԵՒՐՈՊԱ

Լրագիր Քաղաքական

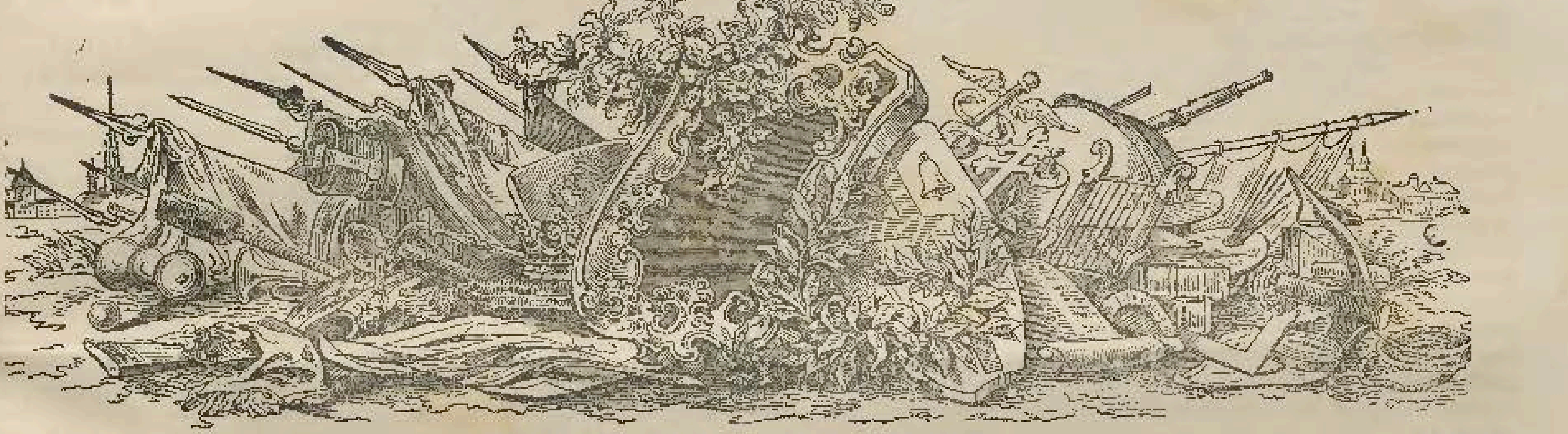

Թիւ 52 — 31 (19) ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ — 1855

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՒՍՏՐԻԱ. Էսթերհազի կոմսին եւ Պետերբուրգի առաջարկութեանց նկատմամբ խօսուածները։ Ձեռնարկութեան յիշատակը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԼՈՒՐ։

ՓՐԱՆՍԱ. Իտալի պատգամաւոր զինուորաց փոփոխութիւնը։ Զանազանք։

ԱՆԳԼԻԱ. Պատերազմի պատրաստութիւն։ Զանազանք։

ՍԱՐԴԻՆԻԱ. Իտալ խորհրդական նոր դրութ։ Եպիսկոպոսաց պատասխանին կրկնակի ծախքը։ Զանազանք։

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆՔ. Շուէտի պատրաստական առաջարկութիւնները։ Զանազանք։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆ. Կարսի պաշարման վրայ։

ՑՈՒՑԱԿԱՆԸ. Ցանկը չէ կրնար հոս երթալ։

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԼՈՒՐ։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ։

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ. 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ։

ԼՐԱԳՐՈՑՍ նախընթաց թուոյն մէջ ծանուցինք Էսթերհազի կոմսին Աւստրիայի միջնորդական առաջարկութիւններով առջի 16ին Վիեննայէն մեկնիլը․ այս նոյն գիշերուն Պերլինի վրայէն անցնելով Պրուսիոյ թագաւորին առանձին ունկնդրութեան ընդունուեցաւ, եւ 22ին ալ Վարշաւէն դէպ ի Պետերբուրգ յառաջ գնաց։ Լրագիրները թէեւ այլ եւ այլ գուշակութիւններ ըրին վրայ են, բայց ստուգապէս կը յուսացուի որ Ռուսաստանի ընդդէմ, առ սոյն Վիեննայի բանակցութեանց սկիզբն առաջարկածին օրէնք՝ Ռուսաստանի արքունեաց առաջարկութեանց ասած պատասխանը ծանօթ կ՚ըլլայ։ Տրիեստէն լրագիրն առջի 24ին կը ծանուցանէ թէ Օդեսանէյի Փարիզ կեցող դեսպան Մէշանէ ստացեր նոյն օրը Տրիեստէն Հասնիլ, եւ Պերլինի վրայէն Պետերբուրգ պիտ՚ որ երթայ․ իրեն ծանրացութեան փախանաց խաղաղութեան խառնակութեանց համար է։

Էսթերհազի կոմսին ձեռքով տարուելու խօսակցութեան հետեւութեան վրայ Թայմզին Փարիզի թղթակիցը սապէս կը գրէ․ Ընդհանուր կարծիքն ան է որ Ռուսաստան առաջարկուած պայմանները պիտի չընդունի․ եւ արդէնտեւ յայտնի է որ դաշնաւորք ալ աւելի քիչ բան չեն կրնար պահանջել, ասոր հետեւանք հիմա պատերազմին վերջանալուն շատ քիչ յոյս կայ։ Զեմ կարծեր որ, ինչ է նէ ըլլայ, Էսթերհազի կոմսը առաջարկութեանց նկատմամբ որոշում՝ ընելու համար առնելով, հապա միայն նոյն առաջարկութիւնները Վեսելրոտ կոմսին առջեւը պիտի դնէ, որոնք առանց մեկնութեան մը ազդեն իր իմաստին կը համեմատին։ Այդչէն բացայայտ է, որ եթէ աս առաջարկութիւնները մերժուելու ըլլան՝ Աւստրիա իր դեսպանը Պետերբուրգէն ետ պիտի կանչէ, եւ Վիեննա կեցող Ռուսաց դեսպանն իրեն

նին (Ռուսաց դեսպանին) անցագիրը ձեռքը պիտի տայ․ բայց բոլոր քաղաքականքը անկէց չեն կարծեր որ ասկից անմիջապէս պատերազմ մը հետեւի, որուն պատճառը հետեւեալներն են։ Եթէ Աւստրիա վերը պատերազմ հրատարակելու ըլլայ՝ Ռուսաստան անմիջապէս անպատրաստ կը գտնէ մը Աւստրիոյ վրայ պիտի յարձակի։ Աւստրիայի սահմաններուն վիճակը յարձակման մը համար շատ հրաւիրիչ է, ասոր պէտք է որ ինք աս նկատմամբ հոգի մէջ ըլլայ։ Իսկ եթէ անոր հակառակ Աւստրիա նախ յարձակիլը ըլլայ՝ ան ատեն Գերմանիոյ տէրութիւններէն օգնութիւն չկրնար յուսալ, որոնք գաշնակ պարտաւորուած են միայն յարձակման կողմը ու չէ թէ յարձակող Աւստրիան պաշտպանելու։ Այդպիսի դժուարին միջոցի մը մէջ դժուարա կը յուսացուի, որ Գաղղիայէն օգնական զօրքեր գան․ Պատերազմի հրատարակմանէ քիչ մը յառաջ բերած գործողութիւնը՝ գեղեցկահան յաջողութեանց գաղթիլն է, եւ գալը Աւստրիայի խառնուածը աս միջոյն ըլլայ։ Աւստրիոյ գէթէ մը Ռուսաստանի դէմ մինչեւ առաջ սպառնալիք մը ըլլալը, եւ Ռուսաստան չկրնար իր զօրքը սահմաններէն հեռացնել, որն որ յարձակման մ՚ չկրնար ընել, որովհետեւ Ցարը գիտէ որ ան ատեն կը սանձուի բոլոր Գերմանական դաշնակցութեան հետ պատերազմիլ։ Աւստրիայի յաջողութեանը կը մեկնի․ Բայց ինչ որ կ՚ուզէ ըլլայ՝ սա ստոյգ է որ նոյն տէրութիւնը աս պահ՝ ասկից աւելի չկրնար պահանջուիլ։

— Փարիզէն Օսթ թուղթ մը հետ թղթակիցը Սեպաստոպոլ ... անխնայ ... նկատմամբ ստեղծած գիրքին վրայ սապէս կը խօսի։

«Փարիզ, 17 Դեկտեմբերի։ Քանի մը թղթակիցներ Քանրոպեր զօրավարին Ղրիմէն ու Սեփաստոպոլի առջեւէն բոլոր խորհուրդներ վրայ շատ ծանր գաղափարներ ունեցած են, ապա թէ ոչ մեծ մտքեր մը չկան սոր անոր՝ որ Քանրոպեր ... ինչ որ ... ըլլալ փարիզ բերած է։

«Քանրոպեր ասպարամշտով խօսա զինուորական մ՚ըլլալով՝ կայսրը չէր կրնար անոր դեմ դեսպանական պաշտօն մը յանձնել։ Աս պաշտօնը Վալեւսքի կոմսին ու Մորնիհոմի եւ Բուրնեհանին զօրքերու դեսպաններուն ձեռքը յանձնած է, եւ անոնց ու յաւէտական եւ դժնդակ դաշինքներուն ձեռքը դրուած պիտի ըլլայ։

«Քանրոպեր Սկանդինաւեան տէրութեանց հետ աս կամ ան գրուելու պաշտպանութեան գործին չստացաւ, համար նոյն թագաւորութիւնները կիրառելու զօրաւորակ Լ․ յանձն չհզօրական թէութեան թող աւելի, որպէս զի բացայայտ յայտնեն իրենց համակրութիւն ան բանին՝ զոր որ ասպետական տէրութիւնք կը պաշտպանեն եւ որուն համար կը կռուին։ Զ․ Հողաւոր ... Տանեմարգ ...

բաժան քաղաքականութեան ... մինչեւ Ռուսը մինչեւ ասկէ ի վեր ան պատերազմ՝ սկսելու յամենայն աւանդներուն մերձենալը՝ խաղաղութիւն ընելու չըլլայ։

Իր երկու կենդրոն նկատմամբ Քանրոպերին առաքումի խօսք յաջողութիւն գտաւ․ ինչու որ կը կայսեր չէ թէ միայն Շուէտ ու Տանիմարքայի թագաւորներուն թագաւորական խօսքը բերաւ, այլ որ բաց ինչեան անոր գաղտնիքութիւնն ալ աւելի կ՚արժէ, Հասարակաց անոնց զաւակներուն հետ ալ պայմանաւոր զինուորական գործակցութեան սկզբունքն ալ պատշաճաւորս հաստատեց։

Պետական կատարութեան աս բանիս ժամանակաւ պարագաները չհրատարակերը՝ թէ բանաւոր եւ թէ բնական բան մըն էր, ապա թէ ոչ զարմանալի բան մը կ՚ըլլար՝ եթէ միայն հասարակութեան հետաքրքրութիւնը շահագրգռելու համար՝ զօր Ռուսաց արշաւանքին եւ թէ ինչը յառաջացնէ Ռուսաստան յայտնել։ Մէ որ կրնայ ապահով ըլլալ որ Ռուսաստան ու արեւմտեան տէրութեանց մէջ ամիսներէ վեր զինուորական դաշնադրութիւն մ՚եղած է, որն որ միայն փոխադարձ աւարտութեան մը կը կարօտի լոյս ընծայուելու համար։ Ի վերայ այսր ամենայնի Վենեիք ասոր վրայ ամենեւին չէ խօսած․ եւ աս զինուորական դաշնադրութեան պայմանները մինչեւ հիմա պահուած են՝ որ անոնց նկատմամբ միայն կարծիքներ կրնան ըլլալ։

«Քանրոպերի առաքման երեւելի արդիւնքներն դեռ քիչ մ՚ատեն ալ ծածուկ պիտի մնան․ եւ յայտնի է որ նոյնիսկ ... ալ կը պատմեն, որոնք գուցէ երբեք լոյս պիտի չտեսնեն։ Թող ասատուածները կարծեն որ Նաբոլէոնի գեղ ... եւ խորշանքին քաղաքական մը մեծ փառաւորութեամբ որոշ կորուկ դեսպան մը Շուէտ ու Տանիմարքա խրկէ, որպէս զի նոյնը ունկնդրաբար անկախութեան փառքն զարդրնէ․ իրենց ծայրութիւնը շատ չերկնար կ՚իմանան․ ինչու որ եթէ Մենշիկով ըլլալ ալ իրաւ՝ այնպէս բազմաթիւ կը խօսի ան երկնարարտիկ գործունէութիւնը՝ որն որ Քանրոպերին գտնուելէն ետեւ անէն գաղղիական նաւատորմներուն մէջ կը տեսնուի, որ այ աշխարհ անհամ ընդհարման կատարեալ կը հանդիսանէ թէ Արեւմտեան ծովուն մէջ մեծ հարուած մ՚ որուն համար Սկանդինաւեան տէրութեանց գործակցութիւնը խնդրուած ու յօժարուած է, առջեւի գարնան անհրաժեշտ պէտք պիտ՚ որ ըլլայ՝ եթէ մինչեւ նոյն ատեն Ռուսը խաղաղութեան առաջարկները չընդունի։

Հոս ան ալ բանը ետ որ Գաղղիացւոց կայսեր եւ ոչ միայն ալ ... Քանրոպերին յանձնելու (ինչպէս որ ... կը կարծէ) այլ շուէտական իշխանութեան մը ձեռքը նաւալօրին իշխանին հետ կապէ։ Արեւմտեան պատերազմին ասպետական իշխանին ու Քանրոպերին մէջ ծածուկ կնքուած պայմանաւ, որն որ դիտումով մեծցած էր որ կայսրը պատշաճ սեպելը իշխանը Գաղղիա կանչելու,

Գանրապէտ պատիւի գործքի մը համար ամենէն նախընթաց պէտ'որ ըլլայ։ Նախ պատ իշխան Նափոլէոնը հիմնական ձայն վառելու պուր հակառակութեան մը կը յուցընէ, եւ կոյսին ալ, որն որ հիմա աղջիկն ժառանգ. մ'ունենալու յուսոյ մէջ է, իշխանը ակամայ ամուսնութեան յորդորելու ասիթ մը չունի։

Հունգարիոյ Գաղղիայի հետ բրած դաշանց պայմանական ալէկ իմանալու համար, պէտք է միտ դնել, հիմէ Քոլէնպ աք-ի-չը, որ Հուէտ կամ գէԹ իրեն խագաւորները 1812էն ի վեր իրենց գինէ երկիր Ռուսի պաշտպանութեան տակ դրին, որուն համար Ռուսը անոնց հետ շատ աղէկ կը վարուի։ Ի վերայ այսր ամենայնի Ռուսը իրեն պաշտօնէութեան բրած են եւ Նաւէ երկրին սահմաններուն նկատմամբ, որոնք ԹԷ եւ չեն կատարուած՝ սակայն Հուէտ ի վերայ գիտէ որ յարմար առիԹին չինքն պատրաստ մը բառ ական է Ռուսին իր վրայ յարձակելու համար։ Գարձեալ գիտէ որ Ռուսաստան Արեւելեան ծովու վրայ (Ալենդա կղզին) Նաւատորմին կայան մը կը փոխառէ, զոր որ ԹԷ ախար ըլլայով երկրին ասէն անոր վիճակը գլխալ։ Ուստի հիմա Հուէտ պաշտօնապէս յորդոր ասէն հանդերձեան Գաղղիայի դաշնակից ըլլալով ԹԷ աս բանէրէս եւ ԹԷ իրենց ապառոր գրագրոյն մեծ ապահովութիւնն ապառելու համար։

Լոնտոն-Նաա Պէյ լրագիրը Գաղղիայի Հուէտի հետ բրած պայմանց նպատակը հետեւեալը կը դնէ։ Երկրոյն ժամանակ մէջ Ռուսաստան Անգլիայի դաշինքին հետ կը բանակցէր, անկից հեռացնելու համար եւրոպիայի մէջ նաւահանգիստ մ'ընդունելու համար (Թոյլին համեմատ՝ Համմերֆեսթ քաղաքն ու կղզին փոքր մեծ ասուած ծովածոցովը կամ Վարանկին ծոցարանն խորշը, որոնց համեմատութեամբ Սեւաստոպոլի ծոցը ոչինչ բան մըն է) որն որ երբեք չսառի, որովհետեւ իրեն նաւահանգիստները ԹԷ Արեւելեան, ԹԷ Պաղենաան, ԹԷ Ճերմակ եւ ԹԷ Ազովայ ծովերուն մէջ սառուցով կը պատին եւ ձմեռուան ատեն իր նաւերն աղատ չկրնար գործածել։ Ուստի հաւանական է որ Քանդինաւեան աշախարհներն աս ելած ըլլայ, որ Հուէտն այնպիսի տեղ մը սակին բնդ միջա ապելու։

— Հռովմեական կայսրութեան արեւելեան նաւահանգիստ Ժողովոյ բանակներուն վերին հրամանատար եւ կայսերական Թնդանոթաձիգ Հենրիկոս Հէս նուրանը Դեկտեմբերի 24ին իր զինուորական ծառայութեան 50ամեակը կատարեց։ Աս առԹիւ Փրանկիսկոս Յովսէփ Մեծափառ կայսրն իրեն հետեւեալ ինքնագիր նամակը գրեց.

«Սիրելի Թնդանոթաձիգ ասպետ Հէս,

Էս գրոյս ձեր զինուորական ծառայութեան յիսնամեակը յիշելու համար ձեզի շնորհաւորելուն պատճառ տալով՝ շնորհակալ մտօք կը յայտնեմ՝ որ կատարեալ եւ լիովին կը ճանչնամ՝ ու կը յարգեմ ձեր արդիւնքը, որով ամբողջ կէս դար մը իմ ընտանի բանակին համբաւոյն եւ փառացը մասնակից եղաք. իմ փառաւոր պէշտակից արժանի (մեծ) հօրեղբօրս, Կարոլոս արքեդքսին զօրավարութեանը եղած մեծ պաշտօնեաներէն մէկուն մինչեւ աս օրս որ իմ սպարապետս, Ռատեցքի կոմսին իր փառաւոր յաղթութեանց մեծագոյն մասը ձեզի ընծայեց։

Լաւյն ԹԷ ձեր բազմամեայ եւ հաւատարիմ ծառայութեանը գեռ երկայն ժամանակ ինծի խորհրդատու եւ օգնական ըլլաք. որուն ունեցած կատարեալ յարգութիւնս, ինչպէս նաեւ ձեզի ունեցած անկեղծ բարեհաճութիւնս՝ Ա. Աստիճանի կարգին մեծ խաչը աս առԹիւ ձեզի շնորհելով կը յայտնեմ։ Վիեննա, 24 Դեկտեմբերի 1855.

ՓՐԱՆԿԻՍԿՈՍ ՅՈՎՍԷՓ Ի ձեռ.»

Նոյն օրը պէտական գնդերու բազմաթիւ սպայակոյտները ու զօրապետները կայսերական պատգամաւորութեամբ մը՝ յարգելի կառապեր Թնդանոթապետը շնորհաւորեց, եւ իրեն բաց հրամանատարին ունեցած բարձր մեծարանքը տեղեկացնելու համար՝ ընծայեց իրեն պատերազմական պատկերներ նկարող բաց պատկերահանէ մը մասնաւորապէս աս հանդիսին համար նկարուած պատկեր մը, որն որ Նովարայի պատերազմին օրը Պիէտտէմի քով եղած դիրքը. պատերազմին կը ներկայացնէ, Ռատեցքի սպարապետն, Հէս Թնդանոթապետն եւ ուրիշ անուանի զօրապետաց հինգամեայքներովքը գրկուած. Դեկտեմբերին ալ բանի մը ազնիւ իշխաններ աստնէն շնորհաւորութեան նամակներով բաց կերպով պատուեցին. իսկ Վիեննայի քաղաքապետը քաղքին կողմանէ զորապետին պատւոյ քաղաքացիութեան հրովարտակ ընծայեց։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈ Դեկտեմբերի 20էն եկածին պաշտօնագրութիւններով Ռուսաց անձնատուր ըլլալը հրատարակուեր է. Կօմէր փաշան պէտօնապաշ

Նակալը Սուխումի կը կենայ եւ նոր գնդերու ապարէնին զոյլուն կը սպասէ։ Հռիշտան կոմն երեւելի գէպք մը պատահած չէ։ Խորխ աստից անձրեւներուն պատճառաւ. որքէն ի բնէ կախոյ գետինը սոսկալի ցեխով ծածկուած եւ հաղորդակցութիւնը գժուարացած է։ Ռուսաց հետ ԹեԹեւ կռիւներ պակաս չեն։ Թէփլիսէ տպագրական կը ծանուցանէ որ անցյա Յին Ռուսերէն Արզրումայի բանակը (ՀռոՆՆայ փոխէն ալ եղելոց) կեցող դաշնաւորաց վրայ 1000 հետեւակ եւ 500 ձիաւոր զօրքով յարձակեր են, եւ ժամի մը չափ կռուելով սաստիկ կռուելէն ետքը 30 գերի Թող տալով ետ մղուեր են։ Կօբոարով իշխանն ալ պաշտօնագրով մէկ ձիթն գեղջէ կը ծանուցանէ, աս ապրելիրութեանը որ Ռուսք դաշնաւորները դէպ ի Հեռոնայա ետ մղեր եւ անոնցմէ 20 հոգի գերի առեր են։

Սեւ ծովու մէջ սաստիկ մրրիկներ եղեր են ու գետկը տեւեն. Սուլինայի բերաններուն մօտ ու Խրիմի ծովեզրներուն շատ նաւեր խորտակեր կամ վնասուեր են։ — Հռոմեոյի գնացուն փարքէշ նաւը Հը աժսոյս 17ին Կ.Պոլիս հասեր ու 20ին Մեծափառ ՍուլԹանէն ունկնդրութեան ընդունուեր է։

ԳԱՂՂԻԱ

Մ'ՈՆԻԹՕՐ իր մէկ հատուածին մէջ այսպէս կը գրէ. Արգէն Մեծափառ կայսրը Թէփլիսէ տպագրական գրած մէկ ԹղԹին մէջ իր միտքը յայտնած էր, ԹԷ կ'ուզէ Արեւելքի բանակին գնդերը Գաղղիային նոր գոյք խարբերով հեռաշխարէ փոխելու։ Այս արօրեն գործադրութիւնն հիմա սկսաւ։ Քանի մը շաբաԹ յառաջ երկու զօրաբաժին Արդաքիոյէն ձանկայ եղան եւ հիմակ արդէն Խրիմ հասած են։ Նանց տեղ ուրիշ երկու զօրաբաժին Գաղղիա կը դառնան, որոնցմէ մէկ գունդ կայսերական ԹԻկնապահներէն ու չորս գունդ հետեւակաբը, որոնք մէկ քանի օրէն Փարիզ կը հասնին։ Կայսերական Թիկնապահաց գունդը 1855ին, Ապրիլ ամսոյն մէջ Խրիմ սոր կանուէն մէյ մինչեւ Սեւաստոպոլի առնելը՝ ամէն եղած պատերազմներուն մեծ քաջուԹեամբ մասնակից եղաւ. Մայիսի 2ին՝ Ռուսաց մեր հողապատնէշներուն վրայ բրած սաստիկ յարձակումը ետ մղելով. Մայիսի 22ին՝ Կարանտինայի սիրելառնելն, Յունիսի 7ին՝ Մամելոն բով քաջութեամբ կռուելով, Յունիսի 18ին՝ Մալաքոֆի վրայ յարձակելով, եւ հասկ յետոյ Սեպտեմբերի 8ին, Սեւաստոպոլի առման հաշակուոր օրը՝ ցուցուած գեղեցանակին քաջութիւններովը յայտնապէս ցուցուց ԹԷ իր ասպիճանին եւ Մեծափառ կայսեր վրան ունեցած վստահութեանը կատարեալ արժանի է։ Ունեցած կորուստն ալ (վիրաւոր եւ մեռեալ 5131 հոգի, անոնց մէջ 181 պաշտօնակալ) նոյն գնդին ցուցուցած գործունէութեանը կը վկայէ։ Իսկ 4 հետեւակազօր գունդերն՝ Արեւելք գալով ամենէն հինգերորդ գընդերէն են. ասոնք 1854ին Լոյսին սկիզբը նկիրաըլու հասած էին, անկից հետզհետէ Տօպրուձայի մէջ, Ալմայի քով, Ինքերման, Քերչ, Մամելոն ու Քրտաբէթիրի կամրջին, ինչպէս նաեւ Մալաքոֆի քով մղուած պատերազմներուն գաշտերուն իրենց արեամբը ներկեցին. ասոր եւ կը վայլէ որ քիչ մը հանգչին, եւ իրենց Խրիմի բանակին մէջ այնչափ երկայն ատեն եւ այնչափ պատուով բռնած տեղը՝ քիչ մ'ալ ուրիշ գնդեր անցնին։ — Աս 5 գունդն ալ արդէն Փարիզի բաժիլը հասած են, բայց գեռ քաղքէն դուրս կը բանակին, որովհետեւ ամսոյս 29ին Նափոլէոն կայսրն անձամբ մեծ հանդիսով զիրենք Փարիզ պիտի'որ խոԹէ, ասոր համար մայրաքաղքին մէջ արդէն մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին յաղԹութեան կամարներ կանգնելով, եւ այլն։

— Մ'ՈՆԻԹՕՐ կը գրէ որ բայրօրդ օր Դրան գնացանք Նափոլէոն իշխանին ծանուցեր է, ԹԷ Մեծափառ Սուլթանը Օսմանեան մեծութեան կողմանէ պատերազմի հանգէսին խրկուած ամէն նշանները իշխանին արժանաւորութեանը կը ԹԷգոլ. որպէս զի անոնց գինը գաղղիական արեւելեան բանակին վիրաւորներուն ու որբերուն բաժնուի։ Յայնժ փաշան ալ Օսմանեաններն խրկուած բաները Խրիմի բանակի վիրաւորներուն պարգեւեր է։ Հոտ սահմանական արուեստաւորներ ու գործաւորներ ալ հանդիսարան խրկած առարկաներնին զօրաց բաշխելու համար տուած են։

— Փարիզի հասարակութիւնը Թէփլիսէ պայմառներուն գեղեցիկ պատուոյ սուր մ'ընծայեր է։

— Կայսերական ուսանելի որոշմանց համեմատ՝ 1856 տարւոյն համար Պր. Թըրեն ծերակուտի ժողովոյն դաշնորդ անուանուած է. իսկ Մետնար Տրուէն տը Լիւի, Պարաքէ տ'Իլլիէ եւ Ռոնեւյ տը Ը. ժան տ'Անժըլի նոյն ժողովքին դաշնորդապետխաներ. գարձեալ օրէնսդիր ժողովոյն դաշնորդափոխանորդ անուանուած են Շնայտէր ու Ռէվէլ պաշտօնատարները։

— Պոլիսէն ծովի մէջ գանուող գաղղիական զրեԹէ ամէն նաւատորմիղները Պրէսթ, Շէրպուր, Հուր եւ Գաղղիայի ուրիշ նաւահանգիստները հասած են։

— Աւելին օրերը Փարիզի մէջ Պէզբայան խազողները համար գեղարուեստակարգի կամ արքայականքի մը հարկաւորութիւնը, սեռաւոր նորատիպ սեալ մ'եղաւ, որն որ շատ արդիւնքութիւն բրաւ՝ մինչեւ Փարիզի ակիծառներն վայել ալ։ Աս քաղաքական ստորին հեղինակ կը հաւաքէ Նափոլէոն կայսրը։

— Լօնտոն պալատը Թէփլիսէ պալատին հետ միացնելու համար ժամանակէ մը վեր այն ալ շինուԹիւններ եղան, ԹԷպէտ եւ դեռ ամբողջ չլմնցած մինչեւ. հիմա գացած ծախքը՝ 18,800,000 Փրանքի կը հասնի, իսկ դեռ կատարելու շինելոււան համար՝ 10,900,000 հաշուըլուած է, որով ներքին զարդարանքներով միասին ընդ ամէնը 30 միլիոն Փրանք կ'ըլլայ։

— Գաղղիայի բոլոր նաւարաններուն մէջ մեծ գործունէութիւն կը տիրէ. ծովակալութեան պաշտօնարանը բազմաթիւ Թնդանոթակիր նաւեր շինելու ու լողացող մարտկոցներու նաւեր ապսպրած է, որոնք մինչեւ գարուն պիտի'որ լմննան. ասկէ զատ նորոգուածած պատերազմական նաւերն ու շոգենաւերը կը նորոգուին։

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՕՆՏՕՆ 5ին Վիկտորիա Թագուհին Ուինսորի պալատին մէջ ծովակալի կարգին ասպետները ժողովքի կանչելով՝ Վիկտոր Էմմանուէլ Թագաւորին հանդիսապար նոյն մեծ կարգին նշանը տուաւ։ Երկրորդ օրը Թագաւորը Փարիզ գալու համար ճամբայ ելաւ. Արքայական իշխանուհի Քէմպրիճի դուքսը մինչեւ Ֆոլքսթոն իրեն ընկերացան։

— Լօնտոն, 14 Դեկտեմբերի։ Ալ լրագիրն բաժին համեմատ անգլիական Արեւելեան ծովու նաւատորմիղը գալ տարի ըլլալու 40 եռայարկ եւ երկյարկ, 20 Ֆրէկատ, 180 Թնդանօթակիր եւ հրաձգակիր, ասոր եւ ընդ ամէնը 240 պատերազմական նաւ պիտի ունենայ. իսկ անգլիական Խրիմի բանակը 70,000 Անգլիացի, 20,000 Տաճիկ եւ 10—15,000 Գերմանացի զօրք, որով ընդ ամէնը 100,000 հոգի պիտի ունենայ։

— Արեւելեան կամ Պալթիկ ծովու նաւատորմիղի նաւերուն մեծագոյն մասն իրենց հրամանատար ծովակալներուն հետ արդէն Անգլիա հասած են, միացածներն ալ հետզհետէ կը հասնին։

ՍԱՐԴԻՆԻԱ

ԹՈՒՐԻՆ Կրօնքի լրագիրը կը հաստատէ փիմոնԹէ Անգլիայի հետ գրած նոր փոխառութեան մը դաշանց համեմատ՝ նորէն 5000 հոգւոյ բանակ մը Խրիմ պիտի խրկէ։

— Վիկտոր Էմմանուէլ Թագաւորը Լօնտոնէն Փարիզ դառնալէն ետքը իրեն օգնական զօրավար Տելլա Ռոքքա կոմսը Պրիւսէլ խրկած է՝ Լէոփոլտոս Թագաւորն իր կողմանէ ողջունելու, միանգամայն ունեցած ցաւը յայտնելու՝ անձամբ անոր այցելութիւն ընելու կարող չըլլալուն համար։

— Թուրինէն ամսոյս 22ին կը գրեն ԹԷ Ալֆոնսոս Լամարմորա զօրավարը 18ին Խրիմէն Թուրին եւ անկից ալ Փարիզ երԹալու ճամբայ ելեր է։ Կ'ըսուի նաեւ ԹԷ Թէփլիսէ սպարապետն ալ Փարիզ պիտի գայ Նափոլէոնին գաշնորդութեանը ըլլալու զինուորական ժողովքի մը ներկայ գտնուելու համար։

— Սարտինիայի եւ Թոսկանայի մէջ անցած գրժտութիւնը բոլորովին վերցուած է եւ Սալի մարքիզը ամսոյս վերջերը իբրեւ գեսպան Ֆլորենցա պիտի'որ երԹայ, ինչպէս Թոսկանա ալ անդրապէս Թուրին գեսպան մը պիտի խրկէ։

— Նիւրուէէն եկած լուրը Արեւելիա Թագուհւոյն կատարեալ առողջութիւնը կը հաստատէ. արդէն ԹԱւգաւորական իշխանները, որոնք Անգլիայէն մարքիզուն հիւանդութեան ծանրանալը լսելով վազած եկած էին, ուրեքին դառնալու ճամբայ ելած են։ Կ'ըսուի որ Շամպերի կոմսը Լու գ. Փիլիպպոսին այրւոյն ննջման մէջ այցելութիւն մը պիտի'որ ընէ։

— Փիէմոնթէի արեւելեան արշաւանքին համար ըրեւելու ծախքը 1855—1856 տարւոյն համար 74,239,232 Փրանք կը հաշուի, որն որ հետեւեալ եղանակաւ կը բաժնուի. զինուորական վարչութեան 900,000, զինուորական պարէնի 727,000, զօրաց Թոշակի կամ ռոճիկ 9,370,000, առողջութեան 1,999,699, հանդերձանքի 6,768,000, փոխադրուԹեան 7,036,000, ձիոց 3,559,275, ուտելեաց 20,067,442, խոտի կամ անասնոց ուտելեաց 6,000,000, զանազան զինուորանոցաց ծախքերուն 869,000, Թնդանօթաձիգ զօրաց 2,368,288, հան

ծորագիտաց 2,323,035, բանակին վերին պաշտօնակալաց ժողովին 17,991, զանազան ծախուց 858,000. ամէնը միասին յանձնեալ գումար 62,863,131: Իսկ ծախսին զօրաց գայածը այս է. ընդհանուր յանձնաժողովական պաշտօնի 44,500, ռոճիկ 1,644,545, ռամական ծախուց 2,045,481, փոխադրութեան 370,000, հիւանդանոց 2,131,000, զանազան նիւթոց 3,607,500, ռազմամթերմանց 1,533,375. ընդ ամէնը 11,376,401:

ՌՈՒՍԱՑ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԻՆ հրամանագրով Աւստրիոյ արտաքին գործոց պաշտօնէից Պօլ կոմսին, ներքին գործոց պաշտօնէից Պախ ասպետին ու կրօնի եւ կրթութեան պաշտօնէից Թուն Հոհենշթէյնի կոմսին՝ պիտի կարգին մեծ խաչը շնորհեր է. Պօլ կոմսին խաչը գեղեցիկ ադամանդներով զարդարուած է:

— Աւստրիական արքեպիսկոպոսները անցեալ 15ին Ս. Հօր Լատերանու եկեղեցւոյ մէջ [illegible]

[illegible]

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆՔ

ԱՆՑԵԱԼ ԴԱՐԵՐԷՆ

ՄԵԾԻՆ ՊԵՏՐՈՍԻ ԴԱՐԸ

ԺԵ.

[illegible]

էր. բանակը չարժելով Վաչքեն ու Պոլն գետե-
րէն անդին ու բռնութեամբ՝ ինչմանի փայլեն ճամբայ
բանալով եկաւ Պոլտավա պաշարեց (1706 Յուն.
սիմբեր): Բայց Շուէտացւոց զօրաց հրամանատարու-
թիւնը Օէկէլէնի յանձնելով, ինք չորս քանդ հեծե-
լոր զօրքով Ռուսիոյ թագաւորին դիմացը գնաց, որպէս
զի իրեն հետ միանալով Վոլգէ գետին քով Շվե-
տացի գնդին փոյթ յաղթեսին: Բայց Մենշիկով Շվե-
տացի զօրավարը Ըս կողմանցին մեղքն խմանալուն պէս
անոր Ռուսիոյ թագաւորին հետ միանալը արգելելու հա-
մար, իր քով զօրքերովն իրեն դիմացն ելաւ: Չորս
անդին մեծ տերէր Վոլգէ գետին քիչ մը հեռու
երկու բանակները մէկզմէկ դիմացաբերեցին ու պատե-
րազմ սկսելով (փետրուարի մէջ) Մենշիկովի միացեալ
զօրաց մեծ մասը ջարդեց, մէկ մաս մ'ալ գերի
բռնեց. մնացածն ու փախուցեալները տղաքըներն ալ
փախան: Ըսկէ ետք Ջորջ շատ արագ մերժեցաւ. "Աստուած
գիտէ այս տարաժամեան սասանութիւնը, կ'ըսէր,
մենք մեր աշխատանքը մոռացեալ ու ողջ կը գտնենք,
ու Ռուսիոյ թագաւորին համար ասանկ կ'ըսէր, "Ռուսիա-
ցւոց զօրավարը 7 ամսուան մէջ 30,000 հոգի
տարաւ, բայց այսչափ կարեւոր ասեն 30 հոգին ո-
գուշ չըրաւ ու դաշտ պէտ ելաւ փախաւ, անոր հա-
մար եթէ անոր համակեցուս մ'ըլլայ, ի'ուզենք, ա-
սանկներուն երկրին ամեն տակ չկերցընենք":

* * *

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Ցածն փմ ինչպ իր եւեւ:

Ըն տարածնքը կը լսենք շատ անգամ այն մարդիկ-
ներէն, որոնց եկքը մասամբ առելի է, եւ իրար ալ
խեղճ վիճակ մը է տարին լմնցընել բացը առանց
ձգելով: Մենք հոս այնպիսի անձանց վրայ չենք
խօսիր, որոնց ամենեւին հոգը չէ պարզապէս մնալ,
հապա այնպիսիներուն վրայ, որոնք կը ջանան, բայց
չեն կրնար եւլքերնին մուտքերնին ձգել ձգել բերել:

Շատ գլխաւոր պատճառը չասեւրան վրայ ան է,
որ չեն կրնար կամ՝ անհոգ կ'ըլլան հաշիւ բռնելու:
Հոս հաշիւ բռնելով ամենայայտ ծածուած գործառու-
թիւններ չենք խօսիր, հապա միայն տնտեսա-
թեան չորս գլխաւոր գործողութիւններ՝ Գումար,
Հանում, Բազմապատկութիւն եւ Բաժանում:

Եթէ ենթադրենք որ մէկը տարին 300 արծաթ
Ֆիորին հաստատուն մուտք ունենայ, պէտք է որ
գրիչը ձեռքը առնէ հաշուի նստի: Տարւոյն 365 օ-
րուան վրայ 300 Ֆիորինը փիլիսար բաժնել, ուրեմն
առ 300 Ֆի. քառանիշան գիտ'որ գարծին, որ կ'ը-
նէ 18,000 քառանիշան. հիմակ ասիկա 365 օրուան
վրայ որ բաժնէ որ գրուի 49½ քառանիշան կ'իյնայ:
Ըս բանս խմանալէն ետեւ նոյն մարդը պէտք է որ
բոլոր տարւան մէջ անանց ծախքերը մը բանէ, որ ան
մուտքին համաձայն ըլլայ: Թէ որ աս մարդը ա-
ռեւտրի մը մէջ սասաւր (ֆոլչֆո) է նէ, այսչափ ստա-
կով ինք գինք շատ աղէկ կրնայ հոգալ, վասն զի թէ
որ հաշիւ ընէ կը գտնէ որ տարին շարժ

30 Ֆի. Բնակարանի,
60 " Զգեստի եւ լուացքի,
15 " Լուսոյ եւ կրակի,

Մեկանց 105 Ֆի. — զործածելէն ետեւ, օրուան
մէջ իրեն գեռ 32 քառանիշան կը մնայ իր կերակրոյն
ու զուարճութեանցը: Տարակոյս չկայ որ այսչափ
ստակը դրամով թուղթ խաղալոյներու եւ առհա-
սարակ արտաքոյ կարգի զուարճութեանց ու շռայլ-
ութեանց ետեւէ բըլլընկերուն չերթալ. բայց մենք
համեստ մարդու վրայ կը խօսինք:

Ընտանեկան մէկ եւրոյ մարդ 300 Ֆիորինի մուտ-
քով, հիմակուան պայմանին ասեն 2—3 տղայով
ապրելու համար վերի չորդրելու մարդէն աւելի
խնայութեան պիտ'որ ընէ բնակարանի եւ զգեստի
վերաբերեալ նիւթերու մէջ ու թէ որ իր վիճակին
համեմատ կ'ուզէ ապրիլ՝ պէտք է որ քիչ մը բեր-
նէն կարէ:

Հոս չենք կրնար ամեն մէկ վիճակի մարդիկներու-
րուն նկատմամբ հաշիւ ընել. միայն աս կ'ըսենք թէ
ով որ առածին տասնին հաշիւը ձեռքը ունի, կրնայ
ինք զինք անոր համեմատ վարել, իսկ ով որ հաշիւ
չունի, խաւարի մը մէջ է ու յաճախ չխնայութեան
մէջ կ'իյնայ:

Շատերը կան որ Դեկտեմբերի 31ը լմննալէն
ետեւ, չեն գիտեր թէ անցուցած տարիներնուն մէջ
ինչ գործեցին ու ինչ վաստկեցան. ասոնց ուրիշ
բան չմնար, բայց եթէ տարւոյն վերջի իրիկունը
գրիչը ձեռքերնին առնելով ու հաշուի նստիլ: Ըս հա-
շուին մէջ չիպահանջնելով որ մնացածնին մուտքերն
ու եւլքերը նշանակեն, որոնք յիշելանալով մոռ-
ցած կ'ըլլան ու շատ ժամանակ կ'ուզեն, հապա
այսչափ հաշիւ ընելու են

— Ֆի. — քր. պէտքի պէտքը ունիմ
— " — " պէտքի առնելիք

— Ֆի. — քր. ստացուածքներս
— " — " պէտքի քսակս կայ

ուստի — Ֆ. — քր. այսչափ կարողութիւն ունիմ:
Ըս խմանալէն ետքը, թէ որ վիճակս աղէկ կը գտնէ,
կրնայ իր ապրելու կերպը շարունակել, իսկ թէ որ
կը տեսնէ որ բանը կը մնայ, ան ատեն պէտք է որ
մէկ կողմանէ ծախքը փոքրցնէ, որպէս զի իր պա-
տուոյն տայի: Բայց թէ ասիկա ինչպէս պիտ'որ
ընէ, ալ ամեն խորհրդակցի որ ինքը պիտ'որ մտածէ
ու կերպ մը գտնէ:

Բայց աս հաշիւ բռնելը միայն տարեգլխուն եւ
գլխաւոր ելքի եւ մուտքի համար չէ, հապա նաեւ
մանր ու բանի տեղ չդրուած ծախքերու եւ վաս-
տակներու համար ալ խիստ օգտակար է: Ով որ
փարան բանի տեղ չդներ, գլուխը դուրսալ մը
կը ժողվէ: Տնտեսական մասին մէջ մեծ ու հնա-
րավոր շահ յառաջ կը բերէ պզտիկ ու անուշադիր
կորսուած բաներու միտ դնել: Կին մը ինչ փարա
բան կը հանէր ասեղի, դերձանի, ժապաւէնի ու
ասոնց նման պզտիկ բաներու անհրաժեշտութիւնը, ու
"հան չարժեր", կ'ըսէ, սակայն թէ որ այսպիսի ան-
հոգութիւններէ յառաջ եկած վնասը վրայէ վրայ
տարուան մէջ մէյ մէկ քառանիշան գնելու ըլլայ, (որն
որ խրատնե ալ կ'ընանք գնել) տարին 6 ֆ. 5 քր.
կ'ընէ:

Շատերն ալ կան որ իրենց օրըստօրական հար-
կաւոր եղած բանը քիչիկ քիչիկ կ'ուզեն գնել որ ը-
րած ծախքերնին չըլլան, սակայն՝ առով նոյն ապ-
րանքը կարգի սուղ կը գնեն ու երկրորդ գնածնին
ալ կը փտի: Ջոր օրինակ՝ կէս քաշ սրճագը
(ճոպ ղէպէրը) գրեթէ 24 քր. կ'արժէ վաճառա-
կանին քով, իսկ թէ որ մէկը ամեն անգամ երթայ
ու պզտիկ բանակութեամբ գնելու ըլլայ, նոյնչափը
առ նուազը 36 քառանիշանի կու գայ. հինգ սիբէմ՝
գնդասեղը 3 քառանիշան կ'արժէ, ու որ եթէ
մէկը ամեն անգամ կէս կէս քառանիշանի գնելու
ըլլայ նոյնչափը 9 քառանիշանի կու գայ: Երկրորդ կը
փտին բաները, ինչու որ մանաւանդ ուտելիքի վերա-
բերած բաները. առանկ մասն մասն գնուելով, եթէ
հարկաւորութիւնը ըլլալէն ետեւ առնելով մնալու
ըլլայ, միայն նոյն անզամուան համար գնուած ըլ-
լալուն պատճառաւ, տան մէջ կը փճանայ:

Ըս նաւէն չեմ կրնար հոս եկել" քաղաքներուն
ուրիշ մէկ գլխաւոր պատճառն ալ այն իր պատիւը
պահելու խորհրդոց զգածումն է, որ կ'ըսեն շապու-
նակ թէ "իմ՝ տուփծանս տանկ կը պահանջէ", այս
գժբախտ երեւակայութիւնն է որ մեծմեծներ վնա-
ցուց ու գեռ ամեն օր կը փճացնէ: "Ըրգասիրաս
պատիւս պէտք է որ պահեմ", նայս ու այս Պարոն-
ները թէեւ վեր չեն, ես ալ պէտք է որ անոնց պէս
ընեմ": Ցաւալի կայ, մտաւորէ բան է, առաջ-
գիկուն ասոր անոր վճարելիք ունենալ ու աղջեն
անցնէն աղքատութեան ներանկներ բերանել: Ինք-
պէս եւ Պարոն այս անունին պէս կանակը բա-
րակ ու ազնիւ. նիւ թէ գլխաւորը հարած ըլլայ,
բնակարանը զարդուզեղ զարդարուած ըլլայ ու կոչունք-
ներ տայ, սակայն իր պատուոյն վրայ ունեցած հոգը,
իրեն քէզը կու տայ որ բարեկամներուն առջեւ ե-
րեւար մաղ անցընէ ու փոխ առակ ողէ. այսու ամե-
նայնիւ "պատուոյն անանը պահելու եմ":

Մէկ որ աս խօսքերէս անանկ կարծիք մը կ'առ-
նենայ իբրեւ թէ մենք հոս մարդկային զբօսանաց ու
զուարճութեանց դէմ՝ գլխած ըլլանք, բաներէս
սխալ խմացած կ'ըլլայ: Մէկ որ միջոց ու կարողութիւն
ունի, թող երկրուոր կեանց դժուարութիւնը
զուարճացնէ. մանաւանդ թէ հարուստները պարտա-
կան են, իրենց չափին համեմատ ծախք ընելու, որ-
պէս զի արուեստաւորը ու գործաւորը անաւորակի
կերպով իրենց համեմատ վաստակն ունենան: Մի-
այն թէ ծախքը համեմատաբար պիտ'որ ըլլայ: Հոս
խօսածնիս այնպիսի անձանց վրայ է, որոնք տարին
300—1000 Ֆիորին մուտք ունին եւ անձամբ են
իրենք զիրենք հոգալու: Ըսոնք անխնայութեամբ ի-
րենք զիրենք խեղճ կ'ընեն ու կը սկսին իրենցմէ
գուրս փնտռել իրենց խեղճութեան պատճառը:

Մէկ որ փողոյ մը ծախքը ըրած ժամանակը
ինքիրեն կը հարցնէ թէ "կրնա՞մ աս ծախքը զանց
առնել", ան որ իր ծախքին մէջ միայն հարկա-
ւորն ու օգտակարը աչքին առջեւն ունի, եւ ոչ թէ
զարդ, անիկա սառուգիւ տանէն կ'ելլէ: Թէ որ շատ
անգամ մեզմէ տարին ու չքաւոր միջնանուոր մար-
դիկներու նայինք, ու մեզի մեզմէ հարուստ ու բարձր
եղողներուն նմանելու չջանանք, ան ատեն գոհ ու
չափաւոր կ'ըլլանք, որուն վրայ կայացած է բուն ու
ճշմարիտ հարստութիւնը:

* * *

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԼՈՒՐ

Փարիզ, 29 Դեկտեմբերի: Իրրմէն զօրքեր
զօրքը մեծ հանդիսիւ քաղաք մտան. Կայսրն ինք խօ-
սած ճառին մէջ անոնց մեծամեծ գովեստներ տա-
լէն ետքը կ'ըսէ. Պատերազմներու մէջ ստացած վար-
ժութիւննիդ՝ խնամով պահեցէք, եւ պատրաստ
կեցէք, եթէ պէտք ըլլալու ըլլայ՝ հրաւիրանաց ձայ-
նիս հետեւելու:

Լոնտոն, 29 Դեկտեմբերի: Կ'ըսեն պաշտօնական
լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Գերկա. 10էն սկսեալ՝
ամէն առեւտական նաւահանգիստներուն պաշարումը
վերցուած է:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ԼՐԱԳՐՈՅՍ տարեկան բաժանորդութեան ժամանակը լրացած ըլլալով, արժան
կը համարինք յարգոյ բաժանորդները հրաւիրելու որ իրենց սատարութիւնը նորոգեն,
որպէս զի կարենան լրագիրս յաջորդ թիւերն անընդհատ ընդունիլ:

Ըս լրագրին ամէն երկուշաբթի մէյ մը կ'ելլէ: Տարեկան գինը՝ կանխիկ 10
Ֆիորին արծաթ է, վեց ամսուանը՝ կանխիկ $5^1/_2$ Ֆիորին արծաթ: — Կրնայ առնուիլ
ամէն Ըւստրիոյ կայսերական սուրհանդակներէն, թէ Ըւստրիոյ կայսրութեան եւ թէ
բոլոր Տաճկաստանի մէջ: — Վիէննա, Մխիթարեանց գրավաճառութեան խանութը:
Փարիզ, Մուրատեան վարժարանը: — Կոստանդնուպոլիս Պէյօղլու, Մխիթարեանց
վանատունը. Գալաթիա, փէրշէմպէ բազարը, Յովհաննէան Պր. Գէորգին սենեակը
նոյնպէս Մէկնեան Զարչըբին Մարգարեան Պ. Յարութիւնին գրավաճառութեան սենեակը:
— Զմիւռնիա, Խանի Մահալէ, Մխիթարեանց վանատունը: — Հռոմ նոյնպէս Մխի-
թարեանց վանատունը: — Իսկ ուրիշ քաղաքներէն ասորագրուիլ ուզողները աս տե-
ղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ:

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԴՐԱՄԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

1855 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ	25 (13)	26 (14)	27 (15)	28 (16)	29 (17)	31 (19)	
Ըմնգերտուած 100 հոգիա. Ֆի. արծ. Ֆիոր.	—	—	90½	—	90½	90½	2 ամիս առեւտ. նայիր
Ըւգսպուրկի 100 թիթ. ազիկ Ֆիոր. " "	—	—	109¼	109¼	109¼	109	½ " " "
Լիվոռնոյ 300 Թոսքանա. լիրա. " "	—	—	—	—	—	—	2 " " "
Լոնտոն 1 փունտ ստերլինկ. " "	—	—	10.41	10.41	10.41	10.41	3 " " "
Համպուրկի 100 մարք պանքօյ. " "	—	—	80¼	80½	80	79¾	2 " " "
Մարսիլիա 300 Ֆրանք . . . " "	—	—	—	—	—	—	2 " " "
Միլան 300 աւստրիական լիրա. " "	—	—	108¾	109	109	109	2 " " "
Փարիզ 300 Ֆրանք . . . . " "	—	—	127¼	127¼	127¾	127¾	2 " " "
Ֆրանքֆուրտ առ Մայն 120 Ֆի. " "	—	—	108¼	108⅞	108⅞	108¾	3 " " "
Կ.Պոլիս, 1 սուրբ. արծ. Ֆիոր. փարա	—	—	—	—	—	455	31 օր " "
Պուքրէշ " " " "	—	—	—	—	—	290	31 " " "
Կայսերական Ոսկին	—	—	13⅛	13⅛	15	13⅛	
(Ազիօ) Արծաթին	—	—	9¼	9¼	9¼	9¼	